

Hac ve Umre yapmak için kılavuz

Yüce alimler meclisinin üyesi

Salih ibn Fawzaan ibn Abdullah el

Fawzaan

İlksöz

Alemlerin Rabbi olan Allaha hamd olsun, peygamberimiz Muhammede, onun ailesi ve sahabeleri üzerine Allahın rahmeti ve selametini diliyoruz. Sonra ise:

İnsanların çoğu, özellikle ilk kes hac veya umre yapanlar, sık- sık aşağıdaki soruyu soruyor:

«Hac ve umre yaptığım zaman, benim ne yapmam ve ne söylemem gerekiyor?» Konuyla ilgili bilimsel dilde yazılmış birçok kitap vardır, ama herkes onları anlayamıyor. Bu yüzden, ben küçük hacimde, sade, her kes anlayabilecek dilde bir kitap yazmaya karar verdim.

Hac, umre ve diğ er yaptığın işlerde samimi ol, yaptıklarını Allah rızası için yap ve ibadetinin peygamberin ( zerinde Allahın rahmeti ve selameti olsun) sünnetine uyması için  alış.

1. Samimi niyet

2. Sünnetle uyumluluk

Adları geçen iki şart, ibadetin doğru olması ve Allah tarafından kabul olunması için çok önemli şartlardır.

Bu yüzden, hac veya umre ritüellerini yapmadan önce, benim sana tavsiyem, bu kitabı incelemektir, çünkü o senin için çok faydalı olabilir. Ayrıca, hac ve umre masrafları için kullanılan para, kanuni yolla kazanılmış para olmalıdır, çünkü aks takdirde Allah  yle ziyaretini kabul etmez. Bu hakta hadiste de bildiriliyor.

1. Birincisi - ihramdır

Haccın veya umrenin ihramlı yapılması ilk amellerden biridir, bu yüzden hacc yaparken bilinmesi gereken şeyler:

1. İhram giyilen yerler
2. İhramlı olmanın zamanı
3. İhramı giyene kadar yapılacak ameller
4. İhramın anlamı
5. Hac ritüellerinin çeşitleri.
6. İhrami giyerken ve giydikten sonra söylenen kelimeler
7. İhramda olan için yasak olan ameller.

1. İhram giyilen yerler.

Peygamberimiz (sallallaahu 'alaihi ve sellem), Mekke'ye giden ihramlı hacıların geçeceği özel mekanları (mikat) belirtmiş.

- 1) Zulhuleyfe (şimdi ona "Abyar Ali" denir) - Medine halkı ve Medineden kara veya hava yoluyla gelen ziyaretçiler için olan mikat.
- 2) Cuhfe (Rabiğ'in yanında bulunan ve denize en yakın olan mikat) – Günümüzde ziyaretçiler Cuhfe yakınında bulunan Rabiğ'de ihramlarını giyerler, Suriye, Mısır, Tunus, Fas ve diğer bu

yönün ülkelerinden, kara veya hava yoluyla gelen hacılar için mikat gibi ayrılmıştır.

- 3) Yelemlem (şimdi ismi “Assadiye’ dir”)- Yemen sakinleri ve Yemenden gelen herkes için bir mikat olarak ayrılmıştır.
- 4) Karn- el Menazil (“günümüzde Esseyl” olarak tanınır) - kara veya hava yoluyla Necd’den bu tarafa gelen sakinler ve hacılar için bir mikat olarak ayrılmıştır.
- 5) Zatu-l – Irk - Irak’tan kara veya hava yoluyla gelen hacılar için bir mikat olarak ayrılmıştır .
- 6) Mekke ve mikat arasındaki bölgede yaşayanlar, ihramlarına kendi evlerinde girerler. Mekkeliler hacc yapmak için ihrama Mekkenin kendisinde girerler, umre yapmak için se, ihrama haram olan bölgenin dışında girerler. Hac yapmak niyeti olmayıp ta mikatı geçen, ama mikat geçildiğinden sonra hac yapmak için niyetlenen kişiler, hac yapma niyeti nerede belirlendiyse, orada ihrama girmesi gerekiyor, ve Mekke’ ye ihrama girmeden sokulmamalıdır.¹

¹Mikatı geçmeyenler, onu geçtikleri zaman ihrama girerler

2-

İhrama girme ayları Yüce Allah tarafından Kur’anda belirtilmiştir²: ﴿الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ﴾ [2: 197]

Şevval, zül-kaide ayları ve zül -hiççe ayının 10 günü. Alimlerin çoğunun içtihadına göre, belirtilen aylara kadar hac niyetiyle ihrama giren kişinin ihramı geçersizdir. Zül -hiççe ayının onuncu gecesi ihrama girip Arafat dağının üzerinde durduysa, böyle kişinin haccı kabul olunur. Umre için ihrama girmenin belirli bir zamanı yoktur.

3. İhrama girene kadar yapılması gerekenler.

İhrama girmek isteyen hacının ne yapması tercih edilir?

A. Tırnaklarının kesilmesi.

Bıyıklarının kesilmesi, kasık ve koltukaltındaki kılların tıraşlanması (kılsız kişilere veya kısa süre önce tıraşlananlara bu ait değildir).

²Al- Bakara süresi , ayet 197

- B. İmkan olduğu takdirde banyo yapmak ve vücudu iyice yıkamak.
- C. Erkekler tüm elbiselerini, iç giyim ve çoraplar dahil, çıkarıp iki adet dikişsiz kumaşa bürünmeli: “rida”(vücudun üst kısmını örtüyor) ve “ izar” (vücudun alt kısmını örtüyor).

Her türlü sandalet giyilebilir. Ayrıca ayak bileğini örtmeyen deri çorap (huff) da giyilebilir, ancak kumaş çorap giyilmemelidir. “ İzar” ve “rida” ‘nın temiz, beyaz renkte olması tercih edilir, onların yeni olmasına ihtiyaç yok, kullanılmış kumaş parçalarını da hacc elbisesi gibi kullanmak mümkündür.

Kadın sadece yüzünü açmalı (peçe takıyorsa). Yüzünü şeffaf bir kumaşla yabancı erkeklerden koruya bilir. Peçenin kadının yüzüne dokunmasında bir problem yok. Peçenin yüzüne dokunmaması için, bir çok kadın başında türban yapıyor, ama buna bir ihtiyaç yoktur. Böyle hareket peygamberimizin sünnetine uymuyor. Ayrıca kadın ellerini de kapatmamalı. Hacı kadının giyim tarzında bir değişiklik yok, sadece peçe ve eldiven giymemeli. Kadın ihramının rengine dair bir şart

yok, o sadece, kendi günlük elbisesini de giye bilir.Çoğunun zann ettiği gibi elbisenin yeşil olmasının bir önemi yok.Ayrıca kadının beyaz elbise giymemesi daha iyi, çünkü akis takdirde erkeklerle karışa bilir.

D. Banyo yaptıktan sonra parfüm kullanıla bilir. Parfümü elbiseye değil, vücuda sürmek gerekiyor. Kadınlar da keskin kokusu olmayan parfüm kullana bilir. Yukarıda yazılanları yapıldıktan sonra hacı ziyaretçi ihrama girmek için niyetleniyor.

4. İhramın anlamı

Yukarıda belirtilen tüm hazırlanmaları yaptıktan sonra ziyaretçi ihrama giriyor. İhram – hac ritüellerinin yapılması için niyetlenmek demektir, niyet sesle söylenmemişse bile. Niyeti farz namazından sonra söylemek tercih olunuyor, namazın vakti gelmediyse, iki rekat namaz kılınabilir, ancak namaz kılmak için yasak olan vakit olmamalı, mesela sabah namazından sonra güneşin çıkmasına kadar olan süre ve asr namazıyla akşam

namazı arası. Söylenilen vakitlerdeihrama namazsızda girile bilir. Hac başka kişi adından yapılyorsa, o kişi adından niyet edilmeli ve söylenmeli: “Allahım, karşında falan kişinin yerine duruyorum”.

5. Hac ritüellerinin çeşitleri.

Hac üç çeşitlidir: tamattu, kıran ve ifrad. Bunların en iyisi tamatu’dur, sonra kıran, sonra da ifrad.

Tamattu – belirtilen aylar içinde umrenin yapılması, sonra ihramdan çıkıp Zül –Hicce ayının sekizinci gününün beklenmesi, yeniden, Mekke’nin kendisinde ihrama girilmesi anlamına geliyor. Tamattu haccını yapanlar için kurban kesmek farzdır, Mekke sakinleri için bu ritüeli yapmak gerekli değildir.

Kıran – Umre ve haccı mikat arazisinde girilmiş bir ihramda yapılması demektir. Bayram gününe kadar hacı ihramda kalıyor, sadece taş atma ritüelinden sonra, tamattuyapan kişi gibi, başını tıraşlıyor ve kurban kesiyor.

İfrad – Bu çeşit yalnız hac ritüellerini kapsıyor, umre ritüellerini bu çeşit kapsayamaz. Bayram gününe kadar hacı ihramda kalıyor, sadece taş atma ritüelinden sonra başını tıraşlıyor, ama kurban kesmiyor, bu konu daha sonra açıklanacaktır.

6. İhrama girme ve çıkma zamanı ne söylenir?

A. Ziyaretçi tamattu haccını yapıyorsa, aşağıdakilerin söylenmesi tercih olunur:

« Allahumma inni uridu al- ihrama bil umra, mutamattian biha ile al – hac fayassirha li, ve takabbalha minni! »

« Allahım! Ben önce umre, sonra da hac yapmak istiyorum, bu emirleri benim için kolaylaştır ve kabul et! »

Veya böyle söylemek olur:

« Labbeyka Allahumma umratan mutamattian biha ile al hac! »

« Allahım, hac ve umre yaparken karşıdayım! »

B. Kıran haccı yapıyorsa, bunları söylemek tercihtir:

«Allahumma inni uridu al – ihrama bil – umrata vel hac».

«Allahım! Hac ve umreyi bir ihramda bulunurken yapmak niyetindeyim!».

Veya

«Labbeyka, Allahumma umratan vel hac!»

“Allahım! Hac ve umreyi yaparken karşıdayım!»

C. İfrad haccını yapan ziyaretçi için bunları söylemek tercihtir:

«Allahumma inni uridu al – ihrama bil hac!»

«Allahım! Ben hac yapmak niyetindeyim!»

veya

«Labbeyka, Allahumma haccan!»

“Allahım! Hac yaparken karşıdayım!»

Eğer hastalık veya diğer bir şeyin ziyaretin sonuna kadar yapılmasına engel olmasının korkusu varsa, ihrama girerken bunları söylemek olur:

«Fain habbasani habis, famahalli haysu habastani!»

« Allahım! Beni durduran bir şey olursa, benim yerim Sen beni durdurduğun yerdir!”

Eğer bir engel çıkarsa ve ya ziyaretçi hasta olursa, hac veya umre yaparken ihramdan çıkar ve artık kefareti olarak kurban kesmeyebilir, çünkü hadiste söylendiği gibi, buna önceden niyetlenmiş.

İhrama girdikten sonra hacılar telbiyeyi söylüyor:

« Lebbeyke Allahumma lebbeyke. Lebbeyke le şerike leke lebbeyke! İnnel hemde ve ni'mete leke velmülk le şerike leke!»

Erkekler telbiyeyi yüksek sesle, kadınlar ise içten söylüyor.

Notlar:

Birinci:

Kadının ihrama girmeden önce adeti (veya nifas) başladıysa, o banyo yapmalı, parfüm sürmeli ve diğer kadınların yaptıklarını yapmalı. Adet ihrama girdikten sonra başladıysa, kadın Kabe'nin veda tavafı (tavaf al ifade) dışında haccın tüm ritüellerini yapmaya devam ediyor, ve veda tavafını temizlendikten sonra yapıyor.

Hac tamatu yapan kadının adet zamanı geldiyse, ve o Arefe gününe kadar temizlenmediyse, bu halde kadın kıran haccını yapmak niyetine giriyor, yani hac ve ümreyi birlikte yapıyor. Böyle halde bulunan kadın Kabe tevafı ve Sefa ve Merve tepelerinin arasında koşma dışında, ritüellerin tümünü yapıyor, adet halinde yapamıyacak ritüelleri temizlenenden sonra yapa bilir.³

³ Çocukların ihramı geçerli sayılır. Çocuk, kötüden iyiye ayırt edebilen yaşına ulaşmış ise, ihrama girmek niyetini kendisi yapıyor. Ama eğer çocuk hale küçükse, onun yerine niyeti anne babası

İkinci:

Hava yoluyla gelen hacılar, mikatla hizaya geldikleri zaman ihrama girmiş oluyor. İhrama girmek için, uçağın Ciddeye ulaşmasını beklemek doğru değildir, çünkü Cidde mikat sayılmaz, o yalnız kendi sakinleri için mikat sayılır. Ziyaretçi önceden banyo yapıp, ihramını giymiş ve ihramının üzerinden adi elbisesini de giymiş ise, mikatla hizalandığı zaman, ihramın üzerinden giydiği elbise çıkarması yeterlidir.

Eğer ziyaretçinin iki adet kumaşı yok ise, mikatla hizalandığı zaman, vücudunun üst yarısındaki elbiselerini çıkarır ve üzerine bir şey atıyor, sırt, göğüs ve omuzları örtme şartıyla ve sonra ihrama girmek için niyetleniyor. Havaalanında artık ihram elbiselerini satın alıyor ve izar'la rida'yı giyiyor. Kadının ihrama girmesi için özel bir elbise yok. Hava yoluyla gelen kadınlar ihrama peçe ve eldivenlerini çıkarmak ile giriyor. Ama ihramda olan

yapıyor, ve çocuğu istenilmeyen hareketleri yapmaması için takip ediyor.

kadın kendi yüzünü bir örtüyle kapata bilir, bu hakta biraz önce konuşulmuş.⁴

Üçüncü:

Bazı hacılar ihrama girdikten sonra fotoğraf çekiyor, böyle hareket iki neden yüzünden yasaklanmış:

- 1) Fotoğraf çekme büyük günahlardan biridir.
- 2) Bu, kendini diğerlerin gözüne sokmak demektir, çünkü çektiği fotoğrafları başkalarına göstermek niyeti var. Böyle hareket iyi amelleri bozar, o yüzden dikkatli olmak gerekiyor.

Dördüncü:

Başkası için hac yapmak isteyen kişi, önce kendisi için hac yapmalı.

⁴Kadın üzerindeki elbiselerle yüzünü yabancı erkeklerden saklayabilir.

Beşinci:

Bazı hacılar, ihrama girdikten sonra sağ omuzunu açıyor, bu bir hatadır. Sağ omuz yalnız Kabe tavaf olunan zaman açılabilir.

7. İhram halinde yasak olunan hareketler.

- A. İhrama girildikten sonra hem kadınlara hemde erkeklere parfüm sürmek yasaktır. Onları ne vücut ne de elbiseye sürmek olmaz. Ayrıca parfümlü sabun, krem ve diğer ürünleri kullanmak ve koklamakta yasaktır.
- B. Kadınlara ve erkeklere tırnakları kesmek, vücudun herhangi yerinden, herhangi usul ile kılları almak yasaktır.
- C. Kadınlara ve erkeklere ava gitmek, avlamada herhangi yardım sağlamak yasaktır.
- D. Cinsel ilişkiye girmek, buna götüren herhangi hareketi etmek, evlenme teklif etmek, evlenmek veya bu konuyla alakalı hazırlamalar ve anlaşmalar yapmakta yasaktır.
- E. Erkeğin kafasını herhangi bir örtüyle örtmek yasaktır(takke ve saire). Güneşten saklanmak

için şemsiyeyi veya diğer şeyleri kullanmak olur.⁵

- F. Erkeklerle dikişi olan herhangi elbiseyi, mesela iç çamaşır veya çorap giymek yasaktır. Erkekler para, belgeler, güneş gözlüğü ve saat saklamak için kemer giyebilir. Erkekler ayak bileğinden yüksek olan ayakkabıyı giyemezler, çünkü yasak. Sandalet giymek tercih olunur.
- G. Kadın için peçe takmak ve eldiven giymek yasak. Eldiven herhangi kumaştan dikilmiş olursa, yine de yasak.

Et-Tanim ve el – Ciran camilerinde yapılan bazı hatalarin bulunması.

- 1- Et-Tanim camii. İnsanların çoğu, Mekkeye giderken namazın Et-Tanim camii'nde kılınmasına büyük önem veriyor, diğerleri ihrama bu camide giriyor, bazıları Mekke'de bulundukları halde yeniden Et-Tanim camii'ne dönüyor ve umre yapmak için orada yeniden ihrama giriyor. İnsanlar bu hareketleri, şu caminin ilave özellikleri olduğuna inandığı için

⁵Mesela güneşten arabada veya çadırda saklanmak caizdir.

yapıyor. Aslında ise şu caminin diğer camilerden bir farkı yok, ve farklı özellikleri de yok. Bu yüzden herhangi bir ritüeli bu cami ile bağlamak doğru değildir, bir yeniliktir, çünkü Peygamberimiz (sallalahü aleyi ve sellem) böyle söylemiş:

"Kim bizim bu dinimizde ondan olmayan bir şey ortaya çıkarırsa, o şey kabul edilmez."

Ne Peygamberimiz, ne de sahabeler böyle hareket yapmamış, üstelik, Peygamberimiz (sallalahü aleyi ve sellem) yaşadığı günlerde bu cami yoktu bile. O daha sonra inşa edildi ve Ayşe camii lakabı verildi, çünkü hazreti Ayşe burada umre yapmak için ihrama gimişti. Adı geçen yer yasak araziye en yakın yerdir. Hac yaparken, Ayşe umreyi adeti başladığı için yapamamıştır. Hac bittikten sonra o Peygamberden yapamadığı umreyi yapılması hakta rica etti. Peygamberimiz ona At-Tanime gitmeyi ve orada ihrama girmeyi emir etti, çünkü o alan yasak araziye en yakın yerdir. Bu karar Ayşe için kolay bir karardı. At-Tanim gibi tanılan yerin diğer yasak araziye yakın olan yerlerden hiçbir üstünlüğü yok. Bu yüzden bu yeri başka yerlerden

üstün tutmak hata ve yenilik demektir. Ziyaretçiler ihrama mikat arazisinde girmeli, eğer ziyaretçi böyle yapmazsa bu günah gibi yazılır ve kefarete ihtiyaç olunur. Mikat arazisinde ihrama girmeyen ve bu hareketi at Tanim arazisine gittiğine kadar bırakan kişi, hacı için yasak olan işlemi yapıyor ve kefarete ödeyerek, Mekke’de kurban kesmeli ve etini fakirlere dağıtmalı. Bazıları hemen Mekke’ye gitmiyor, bunun yerine at Tanim camisine gidip orada namaz kılmayı tercih ediyor. Bu hareket büyük günahdır, çünkü bidattir. Ziyaretçi umre için Mekke’ye geldiğinde, direk Mescidi Harama yönelmeli, Kabeyi tevat etmeli, Sefa ve Merve tepeleri arasında koşmalı. Kıran veya ifrad haccını yapmak için gelmiş ise, selam tavafını yapıyor ve sonra hiçbir diğer camiye gitmiyor, At Tanim camii olsa bile. At-Tanim camii’nden hacdan önce ve sonra birkaç kere umre yapmak ise daha önemli ritüelleri bırakmak demektir. Mesela, Mekke’de kalmak ve Kabe’yi ilave tavaf etmek , At Tanim camisinden umre yapmaktan daha faziletlidir. En doğrusunu ise Allah bilir.

- 2- Al- Cirana camii. Al- Cirana – Mekke ve Taif arasında bulunan yerin ismidir. Bu yer Mekke'ye yakın bir yerdir, ve burada inşa olunmuş caminin hiçbir özel fazileti yoktur. Bu yeri meşhur yapan şey- Peygamberimiz (sallalahü aleyi ve sellem) Huneyne'den Mekke'ye gittiği zaman umre yapmak için Al – Ciranada ihrama girmesi olmuş (bu yer yasak arazi dışında yerleşiyor).

Ancak ne Peygamberimiz ne de sahabeleri umre yapmak için özellikle Al- Cirana camisine gitmemişler.Günümüzde ise bazı hacıların Al - Ciranaya umre ve dua yapmak için gitmeleri hatadır.Bu sünnete zıt bir harekettir, ve bununla ilgili hiçbir ünlü alim hiçbir şey söylememiş. Ancak Al- Ciranada Taif'ten Mekke'ye giden ziyaretçiler ihrama girebilir. Peygamberimiz (sallalahü aleyi ve sellem) yaptığı gibi.

İkincisi: Mekkeye girerken ziyaretçinin ne yapması gerekiyor?

1. Temettü haccını yapan ziyaretçinin hangi ritüelleri yapması gerekiyor.

Mekke'ye geldiğinde, ziyaretçi umre yapıyor ve yedi kere Kabe'yi tavaf ediyor. Her dolaşma Siyah taştan başlıyor ve o taşta da bitiyor. Yedi tavaftan sonra iki rekat namaz kılınmalı. İmkan bulunduğunda, ziyaretçi namazını İbrahim duran yerde yapıyor, aks takdirde namazı herhangi başka bir yerde de yapmak mümkündür. Bundan sonra ziyaretçi zem-zem suyundan içip Safa tepesine yöneliyor. İki tepe arasından yedi kere geçilmeli. Safa tepesinden başlayıp Merve tepesinde birinci dolaşma bitiyor. İkinci dolaşma Merve tepesinde başlayıp Safa tepesinde bitiyor. Yani iki tepe arasından ziyaretçinin bir kere geçmesi bir dolaşma demektir. İki tepe arasındaki mesafeyi hafif koşturarak geçmek gerekiyor. Bu ritüelden sonra, erkekler başını tıraşlıyor. Kadınların saçlarını bir falanj kadar kısaltmak yeterlidir. Bunun için örülmüş saçları açmak gerekmiyor. Böylece umre ritüelleri bitiyor. Saçlarını tıraş etmek veya kısaltmakla hacı

ihramdan çıkıyor ve önce yasak olan şeylerin yapılması artık caiz kılınıyor.

Bilginiz olsun.

Umre rükünleri: ihram halinde bulunma, Kabe'nin tavafı ve Safa ve Merve tepeleri arasında koşu.

Umrede yapılmalı hareketler: Mikat arazisinde ihrama girme, saçların tıraşlanması veya kısaltılması.

2. Haccu l Kıran veya İfrad yapan ziyaretçinin yapacakları.

Mekke'ye geldikten sonra ziyaretçi ritüellerini selam tavafindan başlıyor. Yedi kere Kabe'yi dolaştıktan sonra iki rekatlık namaz kılıyor. Sonra, istediği takdirde ziyaretçi haccın bir parçası sayılan«say” yapabilir (Safa ve Merve tepeleri arasında koşu). Hac ifrad yapan ziyaretçi «say » ritüelini selam tavafı veya veda tavafindan sonra yapabilir. Selam tavafı yapıldıktan sonra, ziyaretçi bayram gününe kadar ihramda kalıyor.

Notlar.

Birinci. Kabe etrafının dolaşmasının koşulları: niyet (sesle söylenmeye de bilir), abdest, vücudun örtülmeli yerlerinin örtülmesi, yedi tam dolaşma devrinin yapılması. Her devir Hacer-i Esved'in bulunduğu köşeden baslar ve yine orada sonunu bulur. Devir zamanı Kâbe sola alınır. Devri yaparken Hicr İsmailden geçilmemeli, Hicr Kabe'nin bir kısmı sayılır ve bu yüzden tavaf zamanı oradan geçilirse tavaf tam sayılmaz.

İkinci. Umre veya selam tavafını yaparken, erkekler sağ omuzundan kumaşı atarlar ve ilk üç devri hızlı adımla geçerler.

Üçüncü. Kabe'nin etrafına dolaşma veya Safa ve Merve tepeleri arasında koşma zamanı okunan belirli bir dua yoktur. Ziyaretçi Allahtan istediği her şeyi diliye bilir, ayrıca Allahı herhangi kelimelerle zikir (mesela «sübhan Allah», «elhamdüliLLah», «Allahu akbar ») veya Kur'an okuyabilir. İmkan olunca ziyaretçi Hacer-i Esved'e dokunur ve öpür. Eğer insanlanların çokluğundan dolayı

Hacer-i Esved'e dokunmak imkanı yoksa, onunla aynı seviyede olduğu zaman ziyaretçinin sağ elinin kaldırması yeterlidir. Ayrıca Yemen köşesine dokunmakta tercih olunur, ama onu öpmeye gerek yok. Eğer Yemen köşesine dokunma imkanı yoksa, ziyaretçi elini kaldırmadan sadece kendi devrine devam ediyor.

Dördüncü. « Say » yapma koşulları: niyet, Kabe'nin tavafından sonra yapılması, Safa ve Merve tepeleri arasında yedi devir, bir yöne olan koşu bir devir olarak sayılır.

Beşinci. Kabe tavaflı veya say zamanı cemaat namazı başlarsa, ziyaretçi ritüelini burakır ve namaza katılır. Namazdan sonra ziyaretçi ritüelini yapmaya devam edebilir.

3. Tevriye günü yapılacaktır.

Tevriye günü – zül-Hicce ayının sekizinci günüdür. Bu günde hac temettü yapan ziyaretçi , mikat arazisinde yaptığı gibi, sabahdan ihrama giriyor (banyo yapıyor, parfüm sürüyor). İhrama Mekke'de oturduğu yerde giriyor. Kıran veya ifrad haccını yapan ziyaretçi ihram halinde kalıyor.

Öğleye kadar, ziyaretçilerin tümü, kutsal Camiye geçmeden, kendi evlerinden Mina'ya gidiyor. Ziyaretçiler

öğle, esr, akşam ve yatsı namazlarını Mina'da yapıyor. Onlar dört rekatlık namazları iki rekat ve cem kılıyor . Ziyaretçiler Mina'da ertesi günün sabahına kadar kalıp sabah namazını orada kılıyorlar.

Ziyaretçi geceyi Mina'da geçirmedi ise, bunun bir sakıncası yok, çünkü Mina'da geceyi geçirmek sünnettir. Hacı zül- Hicce ayının

Sekizinci gününe kadar Mina'da kaldıysa, aynı gecenin sabahı ihramını giyiyor ve evinde kalıyor.

4. Arafat vakfesi.

Ayın dokuzu, güneş doğduktan sonra hacılar yavaş- yavaş, telbiye kelimelerini söyleyerek, Arafat dağına yöneliyor. Arafat dağının arazisine ulaştıktan sonra, ziyaretçiler kendileri için rahat yerler buluyor. Dağın kendisine çıkmak veya tam yanında olmak zorunlu değildir. Öğle namazı vakti

hacılar öğle ve esr namazlarını cem kılıyor. Ancak bir ezan ve iki ikamet (her namaz için) okunuyor. Akşam namazına kadar hacılar Kible'ye yönelip, Tanrıya dua ediyor, dileklerini söylüyor. Güneş battıktan sonra hacılar Müzdelife'ye yöneliyor. Arafat arazisini güneşin batmasına kadar bırakanlar, dönmeli ve güneşin batmasını orada beklemeliler. Aks takdirde onlar günah yapmış oluyor ve günahı için kefaret yükümlüdürler. Arafat arazisi yavaş adımla, telbiye ve istiğfar kelimelerini söyleyerek bırakılmalı.

Not. Arafat arazisine güneş battıktan sonra gelenler için orada az da olsa bulunmaları yeterlidir, önemlisi o araziye varmaları. Arafat vakfesi bayram günü, güneş doğduğunda bitiyor.

5. Müzdelife vadisinde geceleme

Müzdelife'de ziyaretçiler akşam ve yatsı namazlarını cem ediyor, bir ezan, iki ikamet okunuyor. Onlar vadide tüm geceyi kalıyor. Gecenin yarısı geçtikten sonra, hasta, zayıf , yaşlı hacılar ve onlara eşlik edenler vadiyi bırakıp Mina'ya gidebilir. Sağlam ziyaretçilerin sabaha kadar vadide durmaları tercih olunur. Sabah namazlarını kılıp, hacılar

Allaha dua ediyor, sonra da, güneşin doğmasına kadar Mina'ya yöneliyor. Gecenin, hiç olmazsa, yarısının Müzdelife'de geçirilmesi vacibdir. Vadiyi gerekli süreden önce bırakan kes, günah yapmış oluyor ve günahının kefareтини yapmalı. Gecenin yarısından sonra Müzdelife'ye gelen ziyaretçi için burada birkaç an bulunması da yeterlidir. Araziye sadece geçmesi bile yetiyor.

6. Zül – Hicce ayının onuncu günü, bayram günü yapılacaktır.

Mina'ya giderken yolda veya vadinin kendisinde hacılar yedi küçük, bezelyeden biraz büyük boyutta, taş buluyor. Bu taşları ziyaretçiler Camarat el Kaba isimli sütuna atacak. Bu Mekke'ye en yakın olan son sütundur. «Allahu ekber» söyleyerek, sırayla, art ardıca ziyaretçiler taşları sütuna atıyor. Önemlisi taşların tekneye düşmesi. Taşların atılması için en iyi vakit güneşin doğduğundan sonra olan saatler, ancak gece yarısı geçtikten sonra ve güneş batana kadar da bu ritüeli yapmak olur. Taşlar atıldıktan sonra, hac kıran veya temettü yapan hacılar, güneş doğduktan sonra kurban kesiyor. Kurbanı bayram sonrasına üç gün

içinde de kesmek mümkündür. Kesilen kurban etini hacı kendisi de kullana bilir, fakirlere de dağıtır.Kurban kestikten sonra, hacı saçlarını kesiyor veya tıraşlıyor. Erkeğin saçlarının tıraşlanması tercihtir. Kadın saçlarının tümünü bir falanj uzunluğunda kısaltıyor. Taşları attıktan ve saçlarını kestikten sonra, ziyaretçi ihramdan çıkıyor. Artık parfüm süre ve adi elbiselerini giyebilir. Kadınla cinsi alakaya girmek dışında, ihramda tüm yasak olan şeyler artık caizdir. Cinsi alaka bayram günü yapılan tavaful ifadeden (Kabe'nin bayram günü devr edilmesi) sonra mümkündür. Tavaful ifade kurban kesildikten ve saçlar tıraşlandıktan sonra yapılabilir. Bunun için ziyaretçi Mekke'ye yöneliyor ve Kabe'yi yedi kere devir ediyor, sonra Safa ve Merve tepeleri arasında koşuyor. Bunları hac temettü yapanlar geçmeli. Hac kıran ve ifrad yapanlar, ama Mekke'ye vardığında say ritüelini bırakanlar, tavaful ifadeyi yaptıktan sonra ritüeli yapa bilirler. Tavaful ifadeyi onuncu gününün gecesinin ikinci yarısından başlayarak yapmak mümkündür. Bu ritüelin zaman sınırı yok, ancak onun 3 bayram gününden önce yapılması tercih olunur.

Notlar.

- 1) Yapılacaklar aşağıdaki sırayla yapılmalı:Önce taşlar atılıyor, sonra kurban kesiliyor, sonra saçlar tıraşlanıyor, sonra tavaful ifade ve say yapılıyor. Tüm ritüeller başka sırayla yapılırsa bile hac kabul olunmuş sayılır.
- 2) Ziyaretçi taşları attıysa, saçlarını tıraşladıysa ve tavaful ifade'yi yaptıysa (yapmaya zorlu olan ziyaretçiler için, say yapıldıysa), karısıyla cinsi alakaya gire bilir. Ancak sıralanan ritüellerin sadece ikisi yapılmış ise, ona cinsi alaka dışında başka her şey caizdir.
- 3) Kurbanlık hayvan nasıl olmalı: Koyun altı aydan büyük olmalı, keçi – bir yıl veya daha fazla yaşında olmalı, boğa ve inek – iki sene veya fazla yaşta olmalı, devenin yaşı beş yıldan fazla olmalı. Koyun veya keçiyi bir kişi kurban kese bilir, ineğı veya deveyi – yedi kişi kesiyor. Kurbanlık hayvanın fiziksel kusuru olmamalı, mesela hasta, zayıf, kör, topal, tek gözlü, sakat hayvan kurban olamaz. Ziyaretçi kurbanı kesip, bırakıp gidemez. Kestikten sonra hayvanın etini fakirlere dağıtmalı ve kendisi kullanmalı, veya bu işi yapmak için başka kişiyi tayin etmeli.

- 4) Kurban kesmek için yeterli imkanı olmayanlar on gün oruç tutmalı. Onlardan üç günü hac zamanı, yedisi ise evine döndükten sonra tutulur. Ziyaretçi orucunu teşrik günlerinde de (kurban kesildikten sonraki üç gün) tutabilir, ancak bu oruç günlerini Arafat gününe kadar tutulması tercih olunur.

7. Teşrik günü yapılacaklar.

Zül – Hicce ayının 11-ci, 12 – ci ve 13 – cü günleri teşrik günleri sayılır. Bu günlerde ziyaretçi iki şey yapmalı:

- 1) Adı geçen günlerin ve ya gecelerinin çoğunu Mina’da geçiriyor, çünkü bu ritüel hac ritüelleri arasında önem verilenlerden biridir. Aks takdirde ziyaretçi günah işliyorve kefaretni yapmalıdır.
- 2) Öğlen ve günbatımı arasında üç sütuna taş atıyor, zamanında cemaat namazlarını kısaltarak, cem etmeyerek kılıyor.

8. Taş atma düzeni.

Zül – Hicce ayının on birinci günü, öğleden sonra, ziyaretçi yirmi bir tane bezelyeden bir az büyük boyutta olan taş alıp, küçük sütuna doğru yöneliyor, bu sütuna yedi tane taşı atıyor. Her defa taşı attığında, elini kaldırıyor ve «Allahu ekber» söylüyor. Taşlar teknenin içine düşmeli. Sonra taşlar orta boyutta olan sütuna atılıyor, bura da yedi taş atılmalı, sonra ziyaretçi büyük sütuna doğru yöneliyor ve aynı hareketleri yapıyor. Ayın on ikinci günü ziyaretçi önceki gün yaptıklarını tekrarlıyor. Ritüellerin yapılmasından sonra, ziyaretçi yavaş-yavaş Mina'dan gitmek için hazırlanmalarını sağlıyor. Ancak Mina'dan günbatımına kadar gidilmeli, aks takdirde ziyaretçi üçüncü gününü de vadide kalmak ve taş atma ritüelini tekrar yapmak zorunda.Üç gün Mina'da kalıp taş atmak sünnettir. Hasta, hamile, yaşlı, diğer kusurlu kişiler ve çocuklar taş atmayıp, kendi yerine taş atmak için başka bir adamı tayin edebilir.⁶

⁶Taş atmak için tayin edilen kişi önce taşları kendi yerine atıyor, sonra ise başka kişi yerine.

Bilginiz olsun.

Haccın dört direği bulunmaktadır: İhram, Arafat vakfesi, tavaf ve say.

Hacda yapılmalı hareketler: mikat arazisinde ihrama girmek, gün batımına kadar Arafat vakfesi, Müzdelife’de geceleme, teşrik günleri Mina’da geceleme, taş atma, saçların tıraşlanması, veda tavafı.

Hac direklerinden biri yapılmadıysa, böyle hac kabul olunmaz.

Gerekli eylemlerden herhangisi yerine getirilmediyse, kefareet olarak Mekke’de kurban kesilmeli. Et fakirlere dağıtılmalı, ziyaretçinin kendisi ise o etten yememeli.

9. Veda tevafı.

Ziyaretçi hac ritüellerinin tümünü yatıysa ve memleketine dönmek niyetindeyse, Kabe etrafında yedi devir veda tavafını yapmalı. Eğer ziyaretçi bayram günü tavafını memleketine dönecek güne bırakmışsa, o zaman veda tavafının yerine yapıyor.

Adeti başlayan kadınlar veda tavafını yapmadan memleketine dönebilir.

Hac esnasında yapılan hatalar.

Ziyaretçilerin bazı hataları onların akidesi ile bağlıdır. Mesela ziyaretçilerin bazıları Mekke’de veya Medine’de bulunan kabirleri ziyaret ediyor, ve ölülerden lütuf, şefaât ve saire şeyler istiyor. Bu bir bidat ve şirktir, ve peygamberimizin (sallallahü aleyi ve sellem) sünnetine zıt hareketlerdir. Kabirler merhumlar için rahmet dilemek için, ve öteki dünyayı hatırlamak için ziyaret olunuyor, ama sırf kabir ziyareti için uzak yola çıkılmamalı. Hadiste söylendiği gibi, kabirleri yalnız erkekler ziyaret edebilir. Peygamberimiz (sallallahü aleyi ve sellem), erkeklere yönelerek söylemiştir:

« Önce size kabir ziyaretini yasak kılmıştım, ama artık bunu yapabilirsiniz, çünkü bu hareket öteki dünyayı hatırlatıyor.» Ancak peygamberimiz (sallallahü aleyi ve sellem) kabirleri ziyaret eden kadınları lanetlemiş. Kendisi kabirleri ziyaret ederken mehrumlar için Allahtan bağışlanma ve rahmet diliyordu.

Kabir ziyaretinin faydası: merhumlar için dua⁷ ve ölümü hatırlatma. Ancak kabirler lütuf ve şefaât dilemek için ziyaret edilmemeli. Böyle hareket peygamberimizin (sallallahü aleyi ve sellem) sünnetine ve aynı zamanda Hac ruhu ve amacına da zıt veya şirktir ya da şirke götüren hareketlerdendir.

Ziyaretçilerin bazıları kendi zamanını ve parasını Hira veya Saur mağaralarının ziyaretine harcıyor, veya Medinede’ki diğer camileri ziyaret ediyor, mesela Kibleteyn camii ve sair yerler. Böyle yerlere gidip orada dua ediyor ve lütuf diliyor. Tüm bu hareketler bidattır. Ziyaret için uzak yola yalnız üç cami için çıkılır: Kutsal Camii, peygamberimizin (sallallahü aleyi ve sellem) camii ve mescidul Aksa (Medine sakinleri için Kuba camii). Mağaralara gezi yapmak yasaktır, ve böyle hareketin doğru olduğuna bir delil yoktur.

Ziyaretçi hacca mükafat için gelmiş bu yüzden diğer şeyler dikkatini çekmemeli. Ziyaretçi kendi haccını uygun şekilde yapmalı. Allah ziyaretçiye kutsal ve peygamberin camiinde namaz kılma şansı vermişse, eğer ona Allah yolunda

⁷Ölmüş Müslümanlar için dua

harcamaya para vermişse, ziyaretçi bu hareketleri için büyük ecir kazanır. Ancak tüm adı geçen imkanları bidata ve anlamsız şeylere harcarsa, yalnız günah kazanır. Hacı cahil, doğru yoldan dönmüş insanların hareketlerine ve söylediklerine veya güvenilmez kelimelere aldanmamalı. Hacı kendi din ve ibadeti için kaygı duymalı ve yalnız güvenilen kaynaklara yönelmelidir. Eğer herhangi şeyden dolayı şüphe olursa ılımlı insanlara yönelmeli.

Hac ritüelleriyle bağlı hatalar.

Birinci: İhramla ilgili hatalar.

- 1) Hava yoluyla gelen bazı ziyaretçiler ihrama Cidde havaalanına veya diğer yere vardıktan sonra giriyorlar. Ancak onlar mikatın seviyesine geldikte ihrama girmeliydiler. Peygamberimiz (sallallahü aleyi ve sellem) böyle söylemiş:

«Bu mikatlar, bu yerlerde oturanlar için veya burdan hac ve umreye gidenler için ayrılmış. »

Hac veya umre yapmak için niyetlenen kişi mikatına kara veya hava yoluyla varmış ve onunla hizalanmışsa, ihrama girmek zorundadır.

Eğer mikatını ihrama girmeden geçtiyse günah yapmış oluyor ve kefareti için kurban kesmeli. Cidde yalnız kendi sakinleri için mikat sayılır.

- 2) Ziyaretçilerin bazıları ihrama girdikten sonra fotoğraflarını çekiyorlar, sonra da bu fotoğrafları arkadaşları ve tanışlarına gösteriyorlar. Böyle hareket iki sebep yüzünden yasaklanmış:

Fotoğraf çekmek yasaktır ve günahdır. Hadislerde tasvir etme yasaklanmış ve bunun için nasıl ceza olduğu da açıklanmış. Hac bir ibadettir, ve ibadeti günahla başlamak doğru olmaz.

- İkinci. Bu bir hava atmak anlamına gelir, çünkü bunu yapan kişi kendisinin diğer insanlara ihramda olduğunu gösteriyor. Hava atma iyi amelleri bozar, münafık alametidir ve küçük şirk demektir.

- 3) Ziyaretçilerin bazıları kişisel eşyaları, belgeleri, para ve diğer eşyalarının taşınmasını yasak olarak kabul ediyor. İhrama girdikten sonra alınan eşyaları kullanmak olmaz diye düşünüyor. Bu tür düşünceler cahillikten dolayı oluyor. Ziyaretçi ihrama girdikten önce ve sonra alınmış eşyaları kullanabilir. Ziyaretçi istediği şeyi satın alıp kullanabilir: İhram elbisesini, ayakkabısını yukarıda belirtilen yasak hareketleri yapmadan değiştirebilir.]
- 4) Erkeklerin bazıları ihrama girdikten sonra sağ omuzunu açıyorlar. Aslında bunu Kabe'yi tavaf esnasında yapmak gerekiyor, diğer yerlerde omuzu kapatmak lazım.
- 5) Kadınların bazıları elbisenin belirli renkte olmasının gerektiğini düşünüyor, mesela yeşil renkte. Ama böyle düşünmek hatadır, kadının ihramı her renkte ola bilir. Kadın kendi adı elbisesinde kalır, sadece o şeffaf veya dar olmamalı.
- 6) Ayrıca kadınların bir kısmı peçenin yüzlerine dokunmaması için, başlarında türbana benzer bir şey yapıyor. Bunu yapmaya gerek yok, ve bunu yapmanın vacibliğine bir delil yok. Çünkü Ayşe'den (aleyha selam) rivayet olunan

hadiste, kadınların, ihramda olurken, erkeklerden yüzlerini örtmesi söyleniyor, ama başlarında türban yaptıklarından bir şey söylenmiyor. Bu yüzden peçenin kadının yüzüne dokunmasının bir sakıncası yok.

- 7) Kadınların bazılarının mikata gelirken adetini başlanması kafasını karıştırıyor, onlar ihram için temiz olmayı vacib sayarak ihrama girmiyor. Bu - açık bir hatadır! Adet ihrama girmemenin ve diğer hac ritüellerinin yapılmamasının nedeni olamaz. Adet halinde kadın yalnız Kabe tavafını yapamaz, bu ritüeli, adeti olan kadın, temizlendikten sonra yapmalı. Kadın mikat arazisini, ihrama girmeden, bırakıp sonra dönüp ihrama girerse, böyle hareketin bir sakıncası yok, ve günah yazılmıyor. Ama eğer ihrama mikat arazisinden uzakta girerse, zaruri ritüeli bıraktığı için günahının kefareti kurban keserek ödemeli.

İkinci: Tavaf esnasında yapılan hatalar.

- 1) Ziyaretçilerin çoğu belirli dualar ve zikirler söylüyor. Ayrıca ziyaretçi grupları bir adamın arkasınca, hepsi birlikte, yüksek sesle dua ve zikir söylüyor. Böyle hareket iki sebepten caiz değildir:

Belirli zikir veya duanın ibadete bağlanması. Peygamberimiz (sallallahü aleyi ve sellem) öyle şey ne kendisi yaptı, ne de diğerlerine yapmayı emir etti.

Zikrin yüksek sesle, cemaatte söylenmesi diğer hacılar için rahatsız bir ortam oluşturuyor. Aslında her ziyaretçi Allaha duasını individüel olarak, sesini yükseltmeden söylemeli.

- 2) Tavaf esnasında yapılan hatalardan – Yemen köşesinin öpülmesi.

İmkan olduğunda ona dokunmak yeterlidir. Öpülmeli yalnız Hacerul Esveddir. İmkan bulunursa Hacerul Esved öpülür, bulunmazsa, ziyaretçinin elini Hacerul Esved yönüne uzatması yeterlidir. Yemen köşesi ne öpülür, ne de ona işaret olunur, ziyaretçinin ona dokunması

yeterlidir. Kabe'nin diğer köşeleriyle bağlı hiçbir şey yapılmıyor.

- 3) Hacerul Esvede dokunmak isteyenlerin sayısı çok fazla olduğu için, onun yanında insan trafiği oluşuyor, bu yüzden insanlara zarar değer bilir. Böyle hal caiz değildir. Böyle kalabalık ortamda kadınlar da ola bilir, ve bu durum fitneye götürür. Hacerul Esvede dokunma ritüeli , diğer ritüeller gibi, mümkün olduğu kadar yapılmalı, eğer imkan yoksa, mümkün ne ise, o yapıyor. Eğer taşa dokunma imkanı yoksa, hacının elini uzatması yeterlidir. Ayrıca, bu taşa dokunma hareketi tercih olan bir harekettir, ama kalabalığın yaratılması ve diğer insanlara zararın dokunması – yasaktır. Caiz şey için yasak hareketi kullanmak ne kadar doğru olan bir şey?!

Üçüncü: Baş tıraşlama ve saç kesme esnasında yapılan hatalar.

Ziyaretçilerin bazıları,sadece bir kaç tüğü kesiyor, bu hareket ritüelin yapılması için yeterli değildir. Onun yeterli olması için ya tüm baş

tıraşlanmalı, yada saçların hepsi aynı uzunlukta kesilmeli.

Çünkü Allah Kuran’da söylemiştir: ﴿مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ﴾

﴿وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخْفُونَ﴾[48: 27]

Ritüelin tam olması için, birkaç tüyün kesilmesi yeterli değildir. Çünkü birkaç tüyü kesen kişiye saçlarını keşmiş diye söylenemiyor.

Dördüncü: Arafat vakfesinde yapılan hatalar.

- 1) Ziyaretçilerin bazıları Arafat vadisinin sınırlarını gösteren işaretlere dikkat etmiyor ve bu yüzden Arafat arazisinin dışında yerleşiyorlar. Eğer belirli süre içinde ziyaretçi Arafat arazisine girmezse onun haccı geçerli değildir.
- 2) Ziyaretçilerin çoğu dağda yerleşmenin veya yerleşen yerden dağa bakmanın gerekli olduğunu düşünüyor. Veya kendilerini gereksiz tehlikeye maruz bırakıp, dağa çıkmak için güç ve vakit harcıyor. Ancak, peygamberimizin (sallallahü aleyi ve sellem) söylediği gibi, Arafat dağı bulunan arazide yerleşmek yeterlidir:

“Arafat dağının tüm arazisi vakfe için geçerlidir, sadece Urna vadisinde biraz yukarı çıkınız.”

Dağın kendisini görmek vacib değildir. Ayrıca, Allaha dua ederken dağa değil Kabe'ye yönelmek gerekiyor.

- 3) Ziyaretçiler Arafat arazisini gün batımından önce bırakarak diğer hatayı yapıyorlar. Araziyi yalnız gün batımından sonra bırakmak mümkündür. Arafat vadisini belirlenen vakitten önce, dönmek niyetiyle bırakan ziyaretçi, vacib olan ritüeli bıraktığı için günah yapmış oluyor ve kefare yapıp kurban kesmeli. Peygamberimiz (sallallahü aleyi ve sellem) Arafat vakfesinde gün batımına kadar kalıyor ve müslümanlara ondan örnek almalarını söylüyordu: « Ritüelleri ben yaptığım gibi yapınız. »

Beşinci: Müzdelife vadisinde yapılan hatalar.

- 1) Müzdelife'ye geldiklerinde, ziyaretçiler orada geceleme ve akşam, yatsı ve sabah namazlarını kılmalıdır. Sabah namazını kılıp, hacılar Allaha dua ediyor ve gündeğumundan sonra Mina vadisine yöneliyorlar. Kadınlar, yaşlılar, hasta kişiler ve onlara eşlik edenler, Müzdelife'yi gece yarısından sonra da bıraka bilirler. Arazinin sınırlarını bilmeyen ziyaretçiler genellikle geceyiMüzdelife vadisinin dışında geçiriyor veya belirlinmiş süreden önce vadiyi terk ediyorlar. Müzdelife vadisini belirli vakitten önce, önemli sebep olmadan terk eden ziyaretçiler, vacib olan ritüeli yapılmamış bırakıyor ve bu hareket için af dilemeli, kefareti ödemeli, kurban kesmelidir.

Altıncı: Taş atma zamanı yapılan hatalar.

Büyük sütuna taşların atılması bayram gününün önemli ritüellerindendir. Taş atmaya gece yarısından başlamak mümkündür. Gelecek üç gün,

öğleden sonra hacılar taş atmaya devam ediyor. Bu ritüeli yapılırken yaygın olan hatalar:

- 1) Ritüeli belirlenmiş vakitten önce yapılması, mesela, bayram gününün gecesinin yarısına kadar veya teşrik günlerinin (sonraki üç gün) öğlesine kadar. Bu halde yapılan ritüel geçersizdir ve namazı vaktinden önce yapılması gibidir.
- 2) Hatalardan diğeri – ritüelin yanlış sırayla yapılması, mesela orta ve ya büyük sütundan başlanması. Doğru sıra böyle olmalı: taşların önce küçük sütuna, sonra orta, sonra da büyük sütuna atılması.
- 3) Taşlar tekne de duruyorsa ritüel yerine getirilmiş sayılır. Ziyaretçilerin bazıları taşları kuvvetle atıyor ve taşlar tekne dışına çıkıyor veya sütuna değip, yine de tekne dışına çıkıyorlar. Böyle yapılmış ritüel geçersiz sayılıyor.
- 4) Ayrıca, ziyaretçiler üç sütuna taşları atıp memleketlerine dönüyorlar. Veya ritüeli bayram günü yapıp, onu teşrik günlerinde yapılması için diğeri adamı tayin edip memleketlerine dönüyorlar. Haca karşı böyle davranış ciddi

sayılmaz. Adam vaktini, parasını hac yapmak için harcıyor ve sonunda onu şeytan baştan çıkarıyor ve birkaç vacib ritüelin yapılmasını bırakıyor (taş atma, Mina vadisinde gece geçirme ve tüm ritüeller yapıldıktan sonra Kabe’ nin veda tavafı). Kaşki hiç gücünü ve parasını böyle hac için harcamasaydı. Allahu Teala söylemiş: ﴿وَأَتُمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾⁸

Ayette ziyaretçilerin samimi, Allah rızası için hac yapmaları, ve eğer başladılarsa sonuna kadar ritüellerin tümünü doğru yapmaları hakta söyleniyor.

5) Ziyaretçilerin çoğu ayeti anlamıyorlar.⁹

﴿فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ﴾

ve yanlışlıkla « acele edip ritüeli iki güne bitiren kişi günah yapmış olmuyor » kelimelerinde bulunan « iki gün » kelimesini bayram ve ondan sonraki günü sayıyorlar. Aslında kast edilen bayram günü dışındaki iki gündür, yani Zül Hicce ayının 11 – ci ve 12 - -ci günleri. Memleketine gitmeyi acele

⁸[2: 196]

⁹[2: 203]

edenin ve taş atmayı 12 – ci günün öğlesinden sonra yapanın üzerinde günah yok. Ancak 13 – cü gün de kalmak ve ritüellerinin yapmasını devam etmek tercihtir.

Yedinci: Peygamberimizin camii'ni ziyaret ederken yapılan hatalar.

Peygamberimizin (sallalahü aleyi ve sellem) camisini ziyaret etmek sünnettir (tercih olunur) ve bunda bir şüphe yok:

« Yalnız üç mescidin ziyareti için yola çıkılır: Kutsal Cami, peygamberin Camii ve mescidul Aksa».

Ayrıca, peygamberimiz onun camisinde yapılan duanın diğer camilerde (Kutsal Cami hariç) yapılan dualardan bin kere üstün olduğunu söylemiş.Bu kelimeler adı geçen caminin ziyaretinin caiz olduğuna işaret ediyor, ve bu caminin ziyareti için uzak yola çıkmak olur. Ziyaretçiler, peygamberimizin mescidini ziyaret ettikleri zaman aşağıdaki hataları yapıyorlar:

- 1) Peygamberin mescidinin ziyaretini hac ritüellerinden biri gibi algılanması. Bu açık bir yanlış, çünkü Mescid – i Nebeviyin ziyareti hiçbir belirli zaman veya hac ile bir alakası yoktur. Hac yapıp da Mescid – i – Nebeviyi ziyaret etmeyenin hacı kabuldür.
- 2) Mescid – i – Nebeviyin ziyaretinin zaruri olması da yanlış bir düşüncedir. Bu caminin ziyareti tercihtir. Bir Müslüman Mescid – i Nebeviyi hiç ziyaret etmemişse, onun üzerine hiçbir günah yazılmıyor. Onu doğru niyetle ziyaret eden için ise büyük bir ecir yazılır.
- 3) Diğer hatalardan biri, insanların ziyareti adı altında kabirlerin ziyaret etmeleri. Önemlisi mescidin kendisinin ziyareti, orada namazın kılınması ve dua edilmesi, ama peygamberimizin ve sahabelerin kabirlerinin ziyareti asıl hedefe bir ilavedir. Peygamberimiz herhangi bir ibadet için uzak yola çıkmayı yasaklamış, yukarıda adları geçen üç cami hariç. Hac esnasında Mescid – i – Nebeviyi ziyaret etmeğe öneren hadisler ya uydurulmuş veya zayıf hadislerdir. Adı geçen camiye ziyaret eden

kişiler peygamberin ve sahabelerin kabirlerindeki ziyaret etmeleri tercih olunur, yine de, bu hareket asıl hedefe bir ilavedir. Kabir ziyareti zamanı özel kurallara önem vermek gerekiyor: Allah'tan merhumlar için affın dilenmesi, ama merhumların şefaatinı dilemek haram ve şirktir.

- 4) Diğer hatalardan biri Mescid – i – Nebevi'de namazların belirli sayıda kılınması, mesela kırk namaz ve saire. Bu camide kılınması gereken namazların belirli sayıda olmasına dair hiçbir sahih hadis yok. Kırk namaz hakkında olan hadis ise sahih değildir. Ziyaretçi namazlarını, belirli bir sayı sınırını koymadan, herhangi sayıda kılabilir.
- 5) Peygamberimizin kabrinin üzerinde dua yaparken yüksek sesle Allaha seslenmesi çok kaba bir hata gibi algılanıyor. İnsanların çoğu, peygamberimizin mezarı üzerinde yapılan duaya büyük önem veriyor. Aslında ise bu bir bidattır ve şirke götürüyor. Seleflerden hiğbiri kabirlerin ziyaret zamanı dua yapmazdır. Sadece peygamberimize (sallallahü aleyi ve sellem) selam söyleyip yavaş yavaş mezarını bırakırdılar. Allaha seslenmek isteyen ise bunu

camide, Kible'ye yönelerek yapsın, ama mezar üzerinde, mezara yönelerek değil.

- 6) Kaba hatalardan biri de, Medine'de bulunan diğer camilerin ziyareti. Mesela «Kibleteyn», «Sab'a masacid», «al Gamama» mescidlerinin ziyareti. Cahil insanlar böyle ziyaretleri caiz sayıyor. Aslında ise, Medine'de ziyareti caiz olan camiler iki tanedir, bunlar - Mescid – i – Nebevi ve «Kuba» camii. Diğer camiler başka mescidlerden farklılanmıyor, ve hiçbir özel değer taşıyor. Bu yüzden ziyaretçiler malını ve vaktini bu tür faydasız ziyaretlere harcamamalı. Çünkü Allah tarafından onaylanmamış ibadet kabul olunmuyor. Peygamberimiz (sallallahü aleyi ve sellem) söylediği gibi: «Dinde olmayan şey yapılırsa o şey kabul olunmayacak». «Kibleteyn», «Sab'a masacid», «al Gamama» mescidlerinin ziyaretine dair Peygamberimizin (sallallahü aleyi ve sellem) sünnetinde hiçbir delil yok, böyle hareketler dinimizde yeniliktir. Allahtan bizi doğru yola yönelmemizi diliyoruz ve bize hata yolu göstermesini ve o yoldan uzak durmamızı diliyoruz! Alemlerin Rabbine hamd olsun! Peygamberimize, ailesine ve tüm sahebelerine salat ve selam okuyoruz!

